

Воєнні конфлікти ХХ століття

Після завершення Другої світової війни планету сколихнуло ще не одне збройне протистояння, частина з яких – локальні. Розповідаємо про конфлікти, які призвели до найбільших втрат.

У ХХ столітті Азія чи не найбільше з усіх континентів потерпала від воєн. Деякі з них тривають досі. Зокрема, індо-пакистанська війна, арабо-ізраїльський конфлікт на Близькому Сході, громадянська війна у М'янмі, війна в Афганістані та турецько-курдський конфлікт (Східна Туреччина, Північний Ірак). І, хоча постійних бойових дій там не відбувається, все ж час від часу ситуація у регіонах загострюється.

Найкривавішою в Азії стала В'єтнамська війна 1955(57)-1975 рр (близько 4 мільйонів смертей). Війна відбулася між комуністичним Північним В'єтнамом, який підтримували СРСР та КНР, і Південним В'єтнамом (на його боці – США, Австралія, Нова Зеландія, Південна Корея). Завершилася поразкою і виведенням військ Штатів та їхніх союзників з Республіки В'єтнам (Південного В'єтнаму), яка невдовзі припинила своє існування. Країна об'єдналася під владою Комуністичної партії В'єтнаму.

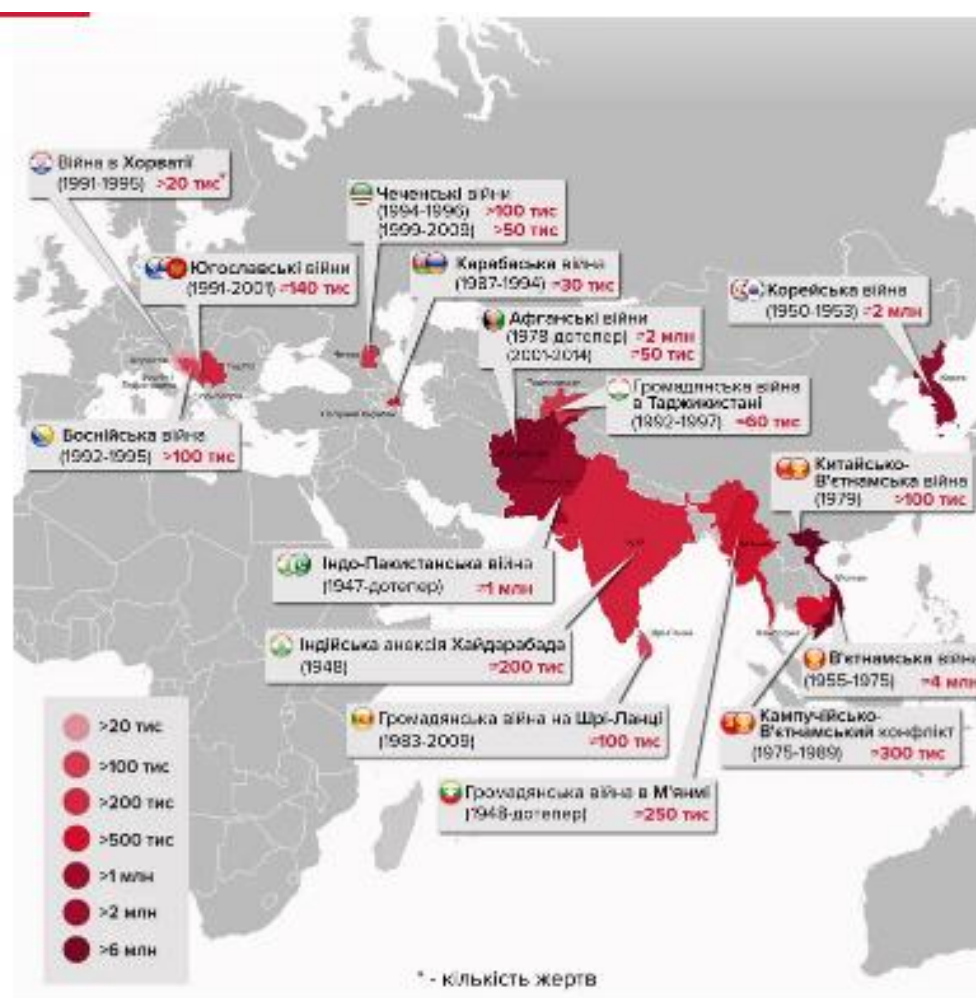
Лік смертей на мільйони йде також у Афганській війні, що триває з 1978 року (близько 2 млн жертв), Ірано-іракській війні 1980-1988 рр. (понад мільйон загиблих), Корейській війні 1950-1953 рр (близько 2 млн жертв) та індо-пакистанському конфлікті, що розпочався ще у 1947 році через суперечку за регіон Кашмір. У кінці лютого 2019 року він вчергове нагадав про себе (за весь період – близько мільйона загиблих).

Новий спалах конфлікту на території Кашміру відбувся зовсім нещодавно

У Європі у XX столітті серед найкривавіших воєн можна виділити Другу громадянську війну у Греції 1946-1949 рр (понад 158 тисяч жертв) та Боснійську війну (1992-1995 роки), під час якої загинуло понад 100 тисяч осіб. Протягом Югославських воєн 1991-2001 років кількість загиблих склала близько 140 тисяч.

Югославські війни стали одним з наймасштабніших збройних конфліктів XX століття. Вони відбувалися на території колишньої республіки Югославії і були спричинені прагненням її народів здобути незалежність та бажанням переважно сербських сил не допустити цього. Завершилися війни утворенням нових незалежних держав: Боснії і Герцеговини, Македонії, Словенії, Хорватії, Сербії, Чорногорії. Безпосереднім результатом конфлікту стало проголошення сьомої незалежної держави Косово, яку, щоправда, визнали наразі не у всьому світі.

Війни на території Азії та Європи

В цілому у XX столітті наймасштабнішими можна назвати Конголезькі війни 1996-2003 років, під час яких загинули близько 6 мільйонів осіб.

Перша конголезька війна відбулася у 1996-1997 роках, у її ході підтримувані Угандою і Руандою повстанці скинули президента Заїра Мобуту, Заїр був перейменований в Демократичну Республіку Конго. Друга конголезька війна (1998-2002) відбулася на території Конго. В ній брали участь понад 20 збройних угруповань з дев'яти держав. Саме в цей період почалися масові

вбивства мирних жителів, зґвалтування та розправи над військовополоненими. Понад 5 мільйонів осіб померли від голоду та хвороб, спричинених збройними протистояннями.

На території Африки відбулися також масштабні алжирська війна (1954-1962) та громадянська війна у Ефіопії (1974-1991), кожна з яких призвела до близько 1,5 мільйона смертей. Жертвами другої громадянської війни у Судані 1983-2005 років стали близько 2 мільйонів осіб. Під час громадянської війни у Мозамбіку 1975-1992 рр загинуло понад 1 мільйон місцевих жителів.

Дотепер триває, зокрема, громадянська війна у Сомалі (з 1988 року, близько 500 тисяч жертв), релігійні війни у Нігерії (з 2009 року, понад 50 тисяч жертв), війна у Сирії (з 2011 року, понад 560 тисяч загиблих).

Сьогодні на території Сомалі теракти – не рідкість

Масштабні війни ХХ століття сколихнули і Південну Америку. Так, громадянська війна в Колумбії, яка триває до сьогодні, забрала життя понад 220 тисяч осіб.

Війна розпочалася в 1964 році між урядом Колумбії, воєнізованими групами, злочинними угрупованнями і лівими партизанами (ФАРК, АНО) за вплив у країні. Причини початку конфлікту кожна зі сторін трактує в свою користь. Основними аргументами є "бажання забезпечити соціальну стабільність та порядок у країні, захистити права громадян". Однак всі сторони критикують за численні порушення прав людини, а партизанів та ультраправих – також за тероризм та участь у незаконному обігу наркотиків.

У вересні 2016 року уряд Колумбії і ФАРК підписали історичний договір про припинення бойових дій. Проте на початку жовтня 2016 року у країні пройшов референдум: громадяни повинні були вирішити, чи варто прийняти

умови мирного договору з ФАРК, чи продовжити ведення бойових дій. Понад половина колумбійців висловилися проти підписання мирного договору з ФАРК. Однак у країні продовжує діяти режим припинення вогню.